

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده علوم اجتماعی

گروه برنامه ریزی اجتماعی

نام درس: برنامه ریزی کاربری زمین

تعداد واحد: 2 درس اصلی

نام استاد: دکتر غلامرضا لطیفی

مقدمه:

تعریف و مفهوم زمین، اساس منابع طبیعی محسوب می شود و در طول تاریخ، انسان بیشتر موارد مورد نیاز برای تغذیه، سوخت، لباس و مسکن خود را از زمین تامین کرده است. زمین به عنوان بوم انسان و فضای زندگی او، پایگاه زندگی و مرگ او به شمار می آید. زمین همواره به صورت یک اکو سیستم یعنی مجموعه ای از موجودات زنده و محیط طبیعی آنها عمل می کند. از این رو کارایی هر اکوسیستم، به نوع و کیفیت کاربری زمین وابسته است.

بکارگیری زمین در فعالیتهای انسانی، ضرورتاً برای سود مادی، مفهوم کاربری زمین را نمی رساند. کاربری زمین در روستا (کشاورزی، جنگلداران و غیره) با کاربری زمین در شهر (صنعت، تجارت، خانه سازی و غیره) متفاوت است که گاهی از آن به عنوان "کاربری کاردی زمین" نام می برند. چنین می نماید که کاربری زمین، جنبه های فضایی همه فعالیتهای انسانی را روی زمین برای رفع نیازهای مادی و فرهنگی او نشان می دهد.

هدف درس :

آشنایی دانشجویان کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی شهری و منطقه ای با مفاهیم اساسی و کیفیت کاربری اراضی در ایران و جهان است، بویژه جایگاه این درس در نظام دانشگاهی برنامه ریزی کاربری زمین در دو سطح شهری و منطقه ای بدنبال دستیابی و انتخاب بهترین گزینه انتخاب فعالیتها و کاربری ها در شهر و مناطق است و نیز شناخت عوامل اثرگذار در آن دانشجویان ضمن آشنایی با سابقه موضوع با چارچوب های اساسی این درس آشنا خواهند شد.

وظایف دانشجوی:

پیگیری و حضور منظم در کلاسهای درس حضوری و مطالب ارایه شده و انجام یک پروژه عملکردی زیر نظر استاد در قالب یک گی که در گزارش مکتوب و نیز سایر تکالیف درسی که باید در طول ترم به انجام برسانند

جدول جلسات درس در طول ترم

ارزیابی استمراری دانشجویان در طول ترم	تبیین چارچوب نظری و عملی درس	جلسه اول
	سابقه موضوع در ایران و جهان	جلسه دوم
	مبانی نظری و دیدگاههای رایج در کاربری زمین در شهر و منطقه	جلسه سوم
	معیارها، شاخص ها و سرانه های کاربری زمین	جلسه چهارم
	مباحث کاربری زمین در جهان و فرایند آن	جلسه پنجم
	مفهوم زمین، مساله جا، طبقه بندی زمین	جلسه ششم
	شاخص ها و استانداردهای کاربری زمین	جلسه هفتم
	طبقه بندی کاربری زمین شهری	جلسه هشتم
	اهداف طرح کاربری زمین شهری	جلسه نهم
	برنامه ریزی های نوین در کاربری زمین	جلسه دهم
	موضوعات اساسی در کاربری زمین	جلسه یازدهم
	سطوح و عملکرد کاربری زمین	جلسه دوازدهم
	الگوهای کاربری زمین	جلسه سیزدهم
	چالشهای عمده کاربری زمین در ایران	جلسه چهاردهم

جلسه پانزدهم	ویژگیهای جدید کاربری زمین	
جلسه شانزدهم	نتیجه گیری و جمع بندی	

منابع اصلی:

اپنهايم،نوربرت،(1393) کاربرد مدلها در شهرسازی، چاپ سوم، ترجمه: منوچهر طبیبیان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

اکالاگان، جی، ار، (1393) کاربری زمین، ترجمه: منوچهر طبیبیان، تهران: دانشگاه تهران.

امین زاده، بهناز (1395) ارزشها در طراحی منظر شهری، تهران: دانشگاه تهران.

بایر، مایکل، فرانک، نانسی و جیسون، والریوس (1393) چگونه شهرساز شویم، مترجمین: الهام فلاح منشادی و حسین بحرینی، چاپ دوم، تهران: دانشگاه تهران.

پور محمدی، محمد رضا، (1388) برنامه ریزی کاربری اراضی شهری، تهران: سمت.

سراوالی، گیلبرتو، (1394) مقدمه ای بر توسعه مکان محور، اقتصاد و سیاست ها، مترجمین: غلامرضا لطیفی و محمد گودرزی، تهران: نشر علم.

سلطانی، علی، (1395) برنامه ریزی کاربری زمین شهری، شیراز: دانشگاه شیراز.

کد کارل، (1393) برنامه ریزی تعاملی کاربری زمین، مترجمین: غلامرضا لطیفی و فاطمه وکیل، تهران: انتشارات سمت.

گادز شاگ، دیوید، کایسر، دیوید و چین، اف استوارت، (1391) برنامه ریزی کاربری زمین، مترجم: منوچهر طبیبیان، تهران: دانشگاه تهران.

گانیس، مری، (1396) برنامه ریزی مکانهای شهری، ترجمه: غلامرضا لطیفی و دیگران، تهران: نگارستان اندیشه. لطیفی، غلامرضا، (1391) اصول و مبانی برنامه ریزی شهری، تهران: نشر علم.

لطیفی، غلامرضا و منجزی، فاطمه (1396) مدیریت بحران در بافتهای فرسوده، تهران: آثار فکر.

لطیفی، غلامرضا و منجزی، فاطمه (1396) نقش طراحی شهری در ساماندهی فضاهای باز و پویا، تهران: آثار فکر.

References:

Klinenberg, Erik (2019) Palaces for the People: How Social Infrastructure Can Help Fight Inequality, Polarization, and the Decline of Civic Life. New York press.

Sim, David, (2019) Soft City: Building Density for Everyday Life, John Wiley.

Chapin,Stuard,(2006) Urban Land Use Planning,London,press.

پروژه یا کارکلاسی و میزان نمره مربوط :

انجام کار عملی در خصوص برنامه ریزی کاربری زمین شهری به وسیله دانشجو.

نمره :

کار عملی پنج نمره ، نقد کتاب و پاسخ به سوالات کتبی هفتگی سه نمره و امتحان پایان ترم دوازده نمره خواهد داشت.

تهیه و تدوین یک مقاله در سطح علمی-پژوهشی الزامی است.

موفق و سرفراز باشید